

mgr **Marcin CZERNIEC**

Wójt gminy Kamieniec Ząbkowicki

ZADANIA WÓJTA GMINY KAMIENIEC ZĄBKOWICKI W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO, ZADAŃ OBRONNYCH, OBRONY CYWILNEJ, OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ I OBRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Streszczenie

Artykuł przedstawia regulacje prawne i rozporządzenia w gminie Kamieniec Ząbkowicki obowiązujące w szczególnych sytuacjach takich jak : powódź, ochrona przeciwpożarowa, oraz wszelkiego rodzaju zdarzenia nadzwyczajne.

Summary

The article presents regulations and orders In commune Kamieniec Ząbkowicki in case of flood, fire protection and other extraordinary situations

1.Przepisy prawne.

- 1) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym(Dz.U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 z późn. zm.) – zwana dalej ustawą o samorządzie gminnym
- 2) ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U. z 2007 r. Nr 89 poz. 590) – zwana dalej o zarządzaniu kryzysowym
- 3) ustawa z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej Dz.U . z 2002 r.Nr. 62 poz.558 i Nr 74 poz. 676) – zwana dalej o stanie klęski żywiołowej
- 4) ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2004 roku Nr 241 poz. 2412 z późn. zm.) – zwana dalej ustawą o powszechnym obowiązku obrony.

5) ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 1991 r. Nr 81 poz.351 z późn. zm.) – zwana dalej ustawą o obronie przeciwpożarowej

2. Głównie zagrożenie Gminy Kamieniec Ząbkowicki.

Głównym zagrożeniem Gminy noszącym znamiona klęski żywiołowej i zdarzeń kryzysowych są powodzie. Skutki powodzi z 1997 roku i 2003 roku odczuwane są do chwili obecnej.

3. Zastosowanie ustaw.

1) przepisy ustawy o stanie klęski żywiołowej mogą być stosowane w razie powodzi

2) przepisy ustawy o zarządzaniu kryzysowym art. 26 ust 1-6 określają zasady finansowania wykonywania zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego, w tym planowanie i tworzenie rezerwy celowej z wysokości do 1 % z wydatków celowych, a art. 3 pkt. 1 w sposób jasny i zrozumiały wyklucza stosowanie przepisów i stanie klęski żywiołowej. Art. 19 ust 1 i ust 2 określa zadania wójta.

3) przepisy ustawy o samorządzie gminnym art. 31 a i 31 b regulują sprawy :

a) opracowanie planu ochrony przed powodzią oraz ogłaszania i odwoływania alarmu przeciwpowodziowego

b) zarządzania przez wójta ewakuacji z obszarów bezpośrednio zagrożonych

4) ustawa o powszechnym obowiązku obrony reguluje sprawy:

a) powszechnego obowiązku obrony w czasie pokoju, w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny

b) obrony cywilnej, w tym tworzenia formacji obrony cywilnej i służby w tych formacjach oraz sprawy udziału w zwalczaniu klęsk żywiołowych – nie używając pojęcia stanu klęski żywiołowej

c) świadczeń osobistych i rzeczowych na potrzebę obrony oraz w celu zwalczania klęsk żywiołowych, nadzwyczajnych zagrożeń oraz usuwania ich skutków – nie używając pojęcia stanu klęski żywiołowej

5) ustawa o ochronie przeciwpożarowej reguluje sprawy ochrony przeciwpożarowej w tym sprawy ochotniczej straży pożarnej.

CHARAKTERYSTYKA GMINY

1. Gmina Kamieniec Ząbkowicki położona jest na południowym wschodzie województwa dolnośląskiego, natomiast wg jednostek geograficznych położona jest

na Przedgórzu Sudeckim w obrębie mezoregionu zwanego Obniżeniem Otmuchowskim – Pradolina Nysy, położonego na wysokości 220-270 m n.p.m. Obniżenie to ograniczone jest wysoczyzną Ziębicką, z jednej strony i Podgórzem Paczkowskim z drugiej strony. Pomiedzy Kamieńcem Ząbkowickim a Paczkowem rozciąga się pasmo wzniesień Wzgórza Kamieniecko – Pomianowskiego. Niewielka część obszaru w okolicach wsi Ożary obejmuje fragment Sudetów na granicy Gór Bardzkich i Gór Złotych.

2. Rodzaje gruntów na obszarze gminy:

- lasy	533 ha
-grunty rolne	5.935 ha
-pozostałe grunty	3.156 ha

3. Powierzchnia obszaru gminy wynosi 96,24 km².

Obszar gminy graniczy:

- od północy z gminą Ząbkowice Śląskie
- od zachodu z gminą Bardo
- od wschodu z gminą Ziębice
- od południa z gminą Złoty Stok i gminą Paczków (woj. Opolskie).

4. Funkcjami wiodącymi gminy są:

-rolnicza – ze względów na dobre gleby, sprzyjający klimat , tradycje rolnicze.

Ogółem w gminie jest 1076 gospodarstw rolnych, średnia wielkość gospodarstw wynosi ok.8.1 ha . Głównymi uprawami są: zboża podstawowe, rzepak, ziemniaki, kukurydza, buraki oraz hodowla; bydło i trzoda chlewna. Użytki rolne o powierzchni 7.037 ha stanowią 73% powierzchni gminy – w tym grunty orne 5.943 ha – 62% ogólnej powierzchni gminy głównie w sołectwach: Suszka, Sławęcín, Byczeń, Doboszowice i Chałupki.

Obszary leśne w okolicach wsi : Chałupki, Mrokocin, Ożary i Kamieniec Ząbkowicki, zajmują 537 ha co stanowi 5,5 % powierzchni gminy.

5. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy – zadania te określa art.7 ust.1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym (w tym ochrona przed powodzią).

Ustawy mogą nakładać na gminę obowiązek wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej – w tym zadania obronne, obrony cywilnej oraz zadania określone w ustawie: o stanie klęski żywiołowej i zarządzaniu kryzysowym.

Zadania o których wyżej mowa wykonują:

- Wójt i Urząd Gminy,
- Jednostki organizacyjne gminy : Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Kultury i Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej,
- Komisariat Policji Państwowej, Gminny Ośrodek Zdrowia i Apteka,
- Zakład Energetyczny Wałbrzych S.A,
- Pogotowie Energetyczne,
- Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp.z.o.o, Zakład Uzdatniania Wody,
- Polskie Koleje Państwowe.

Wykaz obiektów użyteczności publicznej.

Nazwa zakładu-obiektu	miejscowość, ulica nr	telefon
m. Kamieniec Ząbkowicki		
Apteka	Ząbkowicka 5	8173202
Apteka „Joanna”	Kolejowa 10a	8174786
Archiwum Państwowe	pl. Kościelny	8173540
“Astrontech” Technika Ciepła i Sanitarna	Młyńska 5/5	8173251
Bank Spółdzielczy	Ząbkowicka 13	8173473
Bar gastronomiczny “Pod Parkiem”	Parkowa 18	8173772
Bibliotek Publiczna	Ząbkowicka	8173031
“FX” Zakład Gastronomiczno-Handlowy	Wiejska 9	8173584
Gabinet stomatologiczny	Nauczycielska 41	8173542
Gminny Ośrodek Kultury	Złotostocka 27	8173231
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Ząbkowicka 26	8173051
Komisariat Policji	Złotostocka 20	8173166
Lecznica dla zwierząt	Kościelny 2	8173496
Muzeum Okręgowe w Wałbrzychu Oddz. Archeologiczny	Złotostocka 27	8173421

Piekarnictwo S.C. Handel Detaliczny i		
Hurtowy Pieczywem J. Białas R. Białas	Ząbkowicka 32	8173119
Polski Koncern Naftowy S.A.		
Stacja Paliw nr3	Krótką 6	8173138
Polskie Koleje Państwowe	Dworcowa 1	8173005
Przedsiębiorstwo Gosp. Komun. i Mieszk.	Złotostocka 4	8173218
Przychodnia Rodzinna „Medicus”	Nauczycielska	8173181
PPUP “Poczta Polska”		
-Urząd Pocztowy nr 1	Złotostocka 21	8173091
-Urząd Pocztowy nr 2	Dworcowa 1	8173292
Restauracja i Hotel “Pod Wieżą”		
R. Dołowicz	Ząbkowicka 9	8173695
Stacja Paliw “Roman”	Paczkowska 4	8173579
Stolarstwo Budowlane T. Goryl	Wileńska 9	8173818
Wrocławskie Przeds. Eksploatacji Kruszywa		8173210
Zakład Energ. Wałbrzych S.A. (pogot. energ)	Młyńska 6	8173222
Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z.o.o.		
Zakład Uzdatniania Wody	Wodociągowa 1	8713188

---

m. Byczeń

PPHU “Technometal” S.C E. i W. Wróbel	Byczeń 6	8173843
Spółdzielnia Usług Rolniczych	Byczeń	8173186

---

m. Chałupki

Sklep Spożywczo-Przemysłowy A. Słoninka	Chałupki	8173170
---	----------	---------

---

m. Doboszowice

Handel Detaliczny art.. Spoż. i Przem. Doboszowice	153	8160927
Mechanika Pojazd.-Blacharstwo M.Kucharski	Doboszowice 17	8160788

---

m.Mrokocin

Sklep Spoż.-Przemysł. H. Szerszeń	Mrokocin 34a	8177055
-----------------------------------	--------------	---------

Zakład Melioracyjny J. Skiba	Mrokocin 19	8177056
------------------------------	-------------	---------

---

m. Ożary

Biuro Handlowo-Usługowe "Elkas"	Ożary 11a	8160890
Zakład Dekatyzacji i Uszlachetniania	Ożary 82	8160887

---

m. Pomianów Górny

Sklep Spoż.-Przemysł. H.Szerszeń	Pomianów Górny	8177068
----------------------------------	----------------	---------

---

m. Starczów

Ośrodek Hodowli Zarodowej Sp. z.o.o.	Starczów	8173150
Sklep Spoż.-Przemysł. R.Miszkiewicz	Starczów 62	8160868
Zakł. Usł.- Rem. "Rol-Serwis" Zagrobelski	Starczów 23a	8160750

---

m. Śrem

Usł. Transportowe Z. Koszmida	Śrem 12	8174122
-------------------------------	---------	---------

---

m. Sosnowa

Zakł. Energ. Wałbrzych S.A. Rozdz. 110kV	Sosnowa	8173223
--	---------	---------

---

m. Sławęcın

Sklep Spoż.-Przem. D. Ciciela	Sławęcın 11	8174137
-------------------------------	-------------	---------

---

m. Topola

"Bartniki" Ośr. Wypoczynkowy	Bartniki	8173122
Lecznica Zwierząt M. Patkowski	Topola 75	8173226
Ośrodek Zdrowia	Topola	8173116
Sklep Spoż.-Przem. M. Dzik	Topola 24a	8174147

---

6. Sołectwa i ludność gminy:

Sołectwo	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
1.Byczeń	427	256	171
2.Chałupki	244	146	98
3.Doboszowice	672	403	269
4.Kamieniec I	3.630	2.078	1.452
5.Kamieniec II	1.300	780	520
6.Mrokocin	159	95	64
7.Ozary	582	349	233
8.Pomianów Górny	161	97	64
9.Sławęcín	187	112	75
10.Sosnowa	216	128	85
11.Starczów	713	438	292
12.Suszka	67	40	27
13.Śrem	112	67	45
14.Topola	277	166	111
RAZEM	8.764	5.258	3.506

7. Sieć kolejowa:

Gmina Kamieniec Ząbkowicki jest dobrze skomunikowana w układzie sieci kolejowej – a sam Kamieniec Ząbkowicki stanowi bardzo ważny węzeł kolejowy na przecięciu dwóch magistrali w układzie wschód – zachód (Katowice-Legnica) oraz w układzie północ-południe (Wrocław-Międzyzylesie). Węzeł ten spełnia dwie funkcje – przewozów osobowych i przewozów towarowych (wraz z bocznicami). We wsi Doboszowice jest przystanek kolejowy wraz z bocznicą kolejową.

8. Sieć drogowa:

Drogi wojewódzkie:

- nr 390 relacja Kamieniec Ząbkowicki-Złoty Stok,
- nr 382 relacja Kamieniec Ząbkowicki-województwo Opolskie

Drogi powiatowe komunikujące wszystkie wioski gminy w relacjach:

Lp.	Nowy numer	Relacja i przebieg drogi	Dotychczasowy numer drogi
1.	3142D	Od dr nr 3143(45410)- Mąkolno do dr 46	45426
2.	3143D	Od dr nr 390- Kamieniec – Ożary – laski- do dr nr 46	45410
3.	3144D	Ożary – Mąkolno	45303
4.	3149D	Od dr 385 Budzów – Potworów – Przyłek - Ożary	45303
5.	3159D	Grochowiska – Suszka – Pilce	45442
6.	3160D	Przyłek – Suszka – Kamieniec Ząbk do dr .382	45423
7.	3177D	Sieroszów – Stolec – Kamieniec Ząbk.	45422
8.	3178D	Od dr 385 Niedzwiednik – Starczów – Kamieniec Ząbkowicki do dr 382	45408
9.	3179D	Od dr 382 Byczeń – Kamieniec Ząbkowice (do ul. Ogrodowej)	45466
10.	3180D	Od dr nr 390- Śrem – Topola	45446
11.	3181D	Śrem – Sosnowa – Płonica	45447
12.	3182D	Od dr nr 390 – Sławęcín -Topala	45448
13.	3193D	Starczówek – Niedzwiedz– Doboszowice –Topola Błotnica – do dr nr 46	45407
14.	3199D	Od dr 382 Pomianów G. – Mrokocin – Chałupki do dr 395	45469
15.	3200D	Doboszowice – Pomianów Górny	45468

9. Zaopatrzenie w wodę :

Główne ujęcia wodne zlokalizowane są w Kamieńcu Ząbkowickim . Obszar gminy należy do Sudeckiego Systemu Wodociągowego , w ramach , którego zwodociągowane są Kamieniec Ząbkowicki i wioski ; Starczów ,Pomianów Górny , Mrokocin , Chałupki.

Woda doprowadzona jest do wsi Topola dokonano wpięcia wodociągu Śrem- Sławęcín. Bez wodociągu pozostają wsie: Ożary i Doboszowice.

Na terenie gminy wybudowane są zbiorniki retencyjne wielofunkcyjne – Topola i Kozielno o pojemności 26 mln m³ i 17,5 mln m³ (odpowiednio).

10. Zaopatrzenie w gaz :

Żadna ze wsi nie korzysta z gazu przewodowego – jedynie z gazu bezprzewodowego z butli.

11. Sieć kanalizacyjna:

Na terenie Kamieńca Ząbkowickiego funkcjonuje sieć kanalizacyjna oraz burzowa. W pozostałych miejscowościach prowadzone są prace w fazie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.

12. Energetyka ciepła:

Sieć ciepłowniczą tworzą lokalne i indywidualne kotłownie opalane węglem i koksem. Tego typu rozwiązania grzewcze są źródłem zanieczyszczenia atmosfery.

13. Sieć telefoniczna:

Nowoczesna centrala telefoniczna oddana do użytku 1998 r. Większość osiedli mieszkalnych gminy posiada kanalizację teletechniczną. W miejscowościach Śrem zainstalowany jest maszt do obsługi telefonii bezprzewodowej „ERA-PLUS”. W fazie planowania jest przyłączenie 220 nowych stacji telefonicznych do obsługi wsi Starczów, Byczeń, Sosnowa, Sławęcín i Topola.

14. Stan budynków:

Na terenie samego Kamieńca Ząbkowickiego jest 116 budynków komunalnych – remontu kapitalnego. Nowe osiedla XXX-lecia PRL , Bolesława Chrobrego, Bolesława Krzywoustego, Przylesie i Osiedle Parkowe.

OCENA ZAGROŻENIA

1. Rodzaje zagrożeń:

1.1 Powodzie stanowią najczęściej występujące zagrożenie gminy, jej mieszkańców, obiektów i urządzeń, powodują zerwanie więzi społecznych na obszarach zalewowych, a także bardzo poważne szkody materialne i skutki finansowe.

Głównymi zadaniami w okresie zagrożenia i powodzi są:

- 1) monitoring,
- 2) ostrzeganie i alarmowanie,
- 3) ewakuacja ludności i zwierząt,
- 4) pomoc medyczno-sanitarna,

5) prowadzenie akcji ratunkowej,

6) organizacja zaopatrzenia (dostawy żywności i wody pitnej oraz odzieży do pracy w wodzie).

1.2 Gmina Kamieniec jest zagrożona toksycznymi środkami przemysłowymi przewożonymi transportem kolejowym (szczególnie w ruchu manewrowym). Główne zagrożenie gminy stanowi zagrożenie powodziowe wylewem rzek Nysa Kłodzka i Budzówka – powódź w 1997 r. spowodowała stan klęski żywiołowej – głębokość sięgała 2 m.

2. Obiekty zagrożone i stwarzające zagrożenie.

2.1 Węzeł kolejowy PKP – ruch manewrowy przy przewozie TSP.

Transport materiałów niebezpiecznych kierowany jest na teren powiatu ząbkowickiego i Czech oraz południowo-wschodnią część Europy, odbywa się przez węzeł kolejowy w Kamieńcu Ząbkowickim.

Materiały TSP przewożone transportem kolejowym to: amoniak, dwutlenek siarki, chlor, akrylonitryl, kwas chlorosulfonowy, chlorowodór, dwutlenek etylenu, toluen, propan-butan, aceton, dwusiarczek węgla, podchloryn, kwas fluorowodorowy, kwas siarkowy, cykloheksyloamina, amunicja, olej napędowy i etylina.

Trasy przewozowe : (odcinki) – 1) Kamieniec Ząbkowicki – Bardo - Kłodzko, 2) Kamieniec Ząbkowicki-Złoty Stok, 3) Kamieniec Ząbkowicki-Ziębice, 4) Ząbkowice Śląskie-Kamieniec Ząbkowicki-Nysa.

2.2 Rozlewnia paliw CPN – zlokalizowana obok węzła kolejowego.

2.3 Rzeka Nysa Kłodzka i rzeka Budzówka.

Wały ochronne obu rzeki nie chronią przyległych obszarów przed powodzią. Powódź w 1997 roku spowodowała zalanie m.in. Kamieniec Ząbkowicki – 182 mieszkania oraz zakłady pracy, sklepy, hurtownie i instytucje użyteczności publicznej oraz wsie: Byczeń – 3 mieszkania, Chałupki – 3 mieszkania, Doboszowice – 2 mieszkania, Mrokocin – 7 mieszkań, Ożary – 3 mieszkania, Pilce – 48 gospodarstw (zlikwidowane po powodzi), Pomianów Górny- 12 mieszkań, Sławęcín – 4 mieszkania, Sosnowa – 1 mieszkanie, Topola - 22 gospodarstwa.

ZADANIA WÓJTA GMINY W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO, GOTOWOŚCI OBRONNEJ PAŃSTWA I OBRONY CYWILNEJ

Celem opracowania jest przedstawienie wiedzy, doświadczeń wójta i komórek organizacyjnych urzędu Gminy Kamieniec Ząbkowicki w realizacji zadań ustawowych.

Zgodnie z art. 19 ust1 ustawy o zarządzaniu kryzysowym organem właściwym w sprawach zarządzania kryzysowego na terenie Gminy jest wójt. Do zadań wójta w sprawach zarządzania kryzysowego należy:

- 1) kierowanie działaniami związanymi z monitorowaniem, planowaniem, reagowaniem i usuwaniem skutków zagrożeń na terenie Gminy
- 2) realizacja zadań z zakresu planowania cywilnego, w tym:
  - a) realizacja zaleceń do gminnego planu reagowania kryzysowego
  - b) opracowanie i przekładanie staroście do zatwierdzenia gminnego planu reagowania kryzysowego
- 3) zarządzanie, organizowanie i prowadzenie szkoleń, ćwiczeń i treningów z zakresu reagowania na potencjalne zagrożenia
- 4) wykonywanie przedsięwzięć wynikających z planu operacyjnego funkcjonowania gmin i gmin o statusie miasta
- 5) przeciwdziałanie skutkom zdarzeń o charakterze terrorystycznym
- 6) realizacja zadań z zakresu ochrony infrastruktury krytycznej.

Zadania, o których wyżej mowa wójt wykonuje przy pomocy komórki organizacyjnej urzędu Gminy p.n. Referat Zarządzania Kryzysowego i Spraw Organizacyjno-Gospodarczych – zwanej dalej RZK i SOG.

Referat ten został utworzony w drodze zarządzenia, z pracowników urzędu gminy prowadzących sprawy zarządzania kryzysowego, sprawy obronne, obrony cywilnej i organizacyjno-gospodarcze – bez zwiększania liczby etatów.

Wyposażenie stanowi posiadany sprzęt oraz wyposażenie gminnego centrum.

Dotychczasowy Gminny Zespół Reagowania – zwany GZR, na mocy art. 32 ustawy o zarządzaniu kryzysowym stał się Gminnym Zespołem Zarządzania Kryzysowego – zwany dalej GZZK. Zmiana ta nastąpiła w drodze zarządzenia wójta. W skład GZZK wszedł prezes zarządu gminnych jednostek OSP oraz komendanci gminnych jednostek OSP – zgodnie z art. 19 ust 6 pkt. 3 ustawy o zarządzaniu kryzysowym.

Powołanie do GZZK prezesa i komendantów jednostek OSP spowodowało zwiększenie mobilności tego zespołu, a także wzmocnienie osobami posiadającymi przygotowanie fachowe.

W skład GZZK wszedł 1 komendant jednostki OSP, który jest strażakiem zawodowym Komendy Powiatowej PSP – za zgodą Komendanta Powiatowego PSP.

Ponadto należy podkreślić, że na bazie członków gminnych jednostek OSP wójt utworzył, w drodze zarządzenia, na podstawie art. 137 i 138 ust 3 ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP, Gminny Oddział Obrony Cywilnej. Na komendanta tego oddziału Wójt przeznaczył prezesa zarządu gminnych jednostek OSP, a na komendantów plutonów; pożarniczego, ratownictwa ogólnego, ratownictwa przeciwpowodziowego, wykrywania zagrożeń i alarmowania – komendantów gminnych jednostek OSP.

Przedstawione wyżej rozwiązanie organizacyjne posiada zalety:

- 1) Utworzenie formacji OC daje wójtowi możliwości do zastosowania podstaw prawnych:
  - art. 139 ust 4 ustawy o powszechnym obowiązku obrony, który stanowi podstawę do powołania do służby w obronie cywilnej osób przeznaczonych do tej służby w celu zwalczania klęsk żywiołowych
  - §1 ust 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 marca 2005 r. w sprawie zasad zwalniania przez pracodawców z obowiązku świadczenia pracy osób powołanych do służby w obronie cywilnej – w drodze decyzji – w związku ze zwalczaniem klęsk żywiołowych, katastrof i zagrożeń środowiska.
- 2) Należy podkreślić, że art. 139 ust 4 istnieje od wielu lat, a przepis cytowanego wyżej §1 ust 1 rozporządzenia Rady Ministrów wszedł w życie w 2005 roku, tak więc wykorzystanie osób przeznaczonych do służby w obronie cywilnej w celu zwalczania klęsk żywiołowych jest możliwe od marca 2005 roku.
- 3) Powołanie do służby w obronie cywilnej w celu, o którym mowa wyżej, następuje w drodze decyzji wójta której można nadać rygor natychmiastowej wykonalności w myśl art. 108 §1 k.p.a.
- 4) Ustawa o powszechnym obowiązku obrony pozwala na udział w zwalczaniu klęsk żywiołowych z chwilą powstania zagrożenia – np. powódź, której skutki z 1997 roku i 2003 roku odczuwane są do chwili obecnej w Gminie Kamieniec Ząbkowicki, a zastosowanie przepisów ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 roku o stanie klęski żywiołowej (Dz.U. z 2002 r. poz. 558 i Nr 64 poz. 676 oraz z 2006 r. Nr 50 poz. 360 i Nr 191 poz 1410) może nastąpić dopiero po wprowadzeniu tego stanu w drodze

rozporządzenia Rady Ministrów – do tej pory nie wprowadzono takiego stanu mimo zdarzeń noszących znamiona klęsk żywiołowych.

5) Ustawa o powszechnym obowiązku obrony zawiera przepisy prawne w sprawach:

- nakładania obowiązku świadczeń osobistych i przygotowania wezwań do wykonania tych świadczeń w razie zagrożenia
- przeznaczenia rzeczy ruchomych w celu wykonania świadczeń rzeczowych w celu zwalczania klęsk żywiołowych, katastrof i zagrożeń środowiska – w drodze decyzji administracyjnych. Zgodnie z art. 209 ust 5 tej ustawy cyt.” Ograniczeń, o których mowa w ust 1 i 2 oraz art. 210 i 211 nie stosuje się do używania nieruchomości i rzeczy ruchomych udostępnionych w celu zwalczania klęsk żywiołowych i likwidacji ich skutków” (bardzo ważny argument do korzystania z tych przepisów w celu uzupełnienia potrzeb formacji obrony cywilnej w sprzęt np. kopiarki, ładowarki itp.).

W czasie powstania zagrożenia powodzią w pierwszej kolejności wzywane są jednostki OSP. W przypadku narastania zagrożenia powodzią i zwiększania się czasu trwania zagrożenia członkowie biorący udział w akcji ratunkowej mogą być powoływani do służby formacji obrony cywilnej. O powołaniu do służby w obronie cywilnej w związku ze zwalczaniem klęsk żywiołowych, katastrof i zagrożeń środowiska oraz usuwaniem ich skutków decyduje wójt wydając decyzję (wzór w załączeniu). Decyzji w przedmiotowej sprawie nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności na podstawie art.108 § 1 k.p.a. W sentencji decyzji umieszcza się § 1 ust 1 rozporządzenia RM z dnia 29 marca 2005 roku w sprawie zwalniania przez pracodawców z obowiązku świadczenia pracy osób powołanych do służby w obronie cywilnej w związku ze zwalczaniem klęsk żywiołowych, katastrof i zagrożeń środowiska (Dz.U. z 2005 r. Nr. 60, poz. 518).

Utworzenie formacji obrony cywilnej p.n. Gminny Oddział Obrony Cywilnej, o której wyżej mowa zostało uzgodnione z Komendantem Powiatowym PSP w Ząbkowicach Śląskich i prezesem zarządu gminnych jednostek OSP.

Przeznaczenie osób (będących żołnierzami rezerwy) do służby w obronie cywilnej następuje za zgodą wojskowego komendanta uzupełnień, właściwego dla powiatu ząbkowickiego.

Gmina posiada 6 jednostek OSP ze stanem osobowym 217 członków, w tym OSP Kamieniec Ząbkowicki I należy do KSRG.

Pozostałe jednostki OSP : 1) Kamieniec Ząbkowicki II , 2) Starczów , 3) Topola , 4) Doboszowice , 5) Ożary - pozostają do dyspozycji gminy.

3.3 Na bazie jednostek OSP o których wyżej mowa (bez OSP Kamieniec Ząbkowicki I) Wójt utworzył, w drodze zarządzenia (zarządzenie w dalszej części) Gminny Oddział Obrony Cywilnej ze stanem osobowym:

1) Gminna Komenda Obrony Cywilnej	- 5 osób
2) pluton ratownictwa ogólnego	- 28 osób
3) pluton ratownictwa przeciwpowodziowego	- 31 osób
4) pluton pożarniczy	- 19 osób
5) pluton wykrywania zagrożeń i alarmowania	- 25 osób
6) drużyna sanitarna	- 6 osób
7) drużyna ratownictwa komunalnego	- 10 osób
8) drużyna porządkowo-ochronna	- 12 osób
9) drużyna zaopatrzenia	- 9 osób

Na stanowisko komendanta Gminnego Oddziału Obrony Cywilnej przeznaczają Wójt, a na pozostałe stanowiska w oddziale przeznaczają komendant tego oddziału. Dobór osób do przeznaczenia do służby w oddziale odbywa się głównie z pośród członków gminnych jednostek OSP.

Przyjęta zasada doboru zapewnia:

- oddział będzie się składał z fachowców z doświadczeniem ratowniczym,
- wyposażenie oddziału w sprzęt jednostek OSP
- uzupełnienie potrzeb w środki transportowe, koparko-ładowarki i innego rodzaju sprzętu technicznego – w ramach przeznaczenia w drodze decyzji administracyjnych o przeznaczenie rzeczy ruchomych na cele świadczeń rzeczowych (na podstawie art.209 ust. 5 ustawy o powszechnym obowiązku obrony(Dz. U. N. 241 , poz.2416): cyt. ” Ograniczeń, o których mowa w ust. 1 i 2 oraz art.210 211 nie stosuje się do używania rzeczy ruchomych udostępnianych w celu zwalczania klęsk żywiołowych, nadzwyczajnych zagrożeń środowiska i likwidacji ich skutków”
- przeznaczenie osób do służby w obronie cywilnej w odniesieniu do żołnierzy rezerwy wymaga zgody wojskowego komendanta uzupełnień – co gwarantuje stabilność oddziału po uzyskaniu takiej zgody.

STRUKTURA OBRONY CYWILNEJ

Obecny kształt Obrony Cywilnej w Polsce, oprócz Protokołu Dodatkowego I do Konwencji Genewskich z 12 sierpnia 1949 r., dotyczącego ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych, sporządzonego w Genewie dnia 8 czerwca 1977 r. (Dz.U. 1992, Nr 41, poz. 175), który Rzeczpospolita Polska przyjęła 19 września 1991, normuje ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity, Dz.U. 2004, Nr 241, poz. 2416 z późn. zm.) oraz akty wykonawcze do niej.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ww. ustawy centralnym organem administracji rządowej w sprawach obrony cywilnej jest Szef Obrony Cywilnej Kraju. Szefa Obrony Cywilnej Kraju powołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Szef Obrony Cywilnej Kraju podlega ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

Do zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju należy:

- przygotowywanie projektów założeń i zasad działania obrony cywilnej;
- ustalanie ogólnych zasad realizacji zadań obrony cywilnej;
- koordynowanie określonych przedsięwzięć i sprawowanie kontroli realizacji przez organy administracji rządowej i organy samorządu terytorialnego zadań obrony cywilnej;
- sprawowanie nadzoru nad odbywaniem zasadniczej służby w obronie cywilnej.

Szef Obrony Cywilnej Kraju w sprawach należących do swojego zakresu działania wydaje zarządzenia, wytyczne, instrukcje i regulaminy.

Terenowymi organami obrony cywilnej są wojewodowie, starostowie, wójtowie lub burmistrzowie (prezydenci miast). Do zakresu działania szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin należy kierowanie oraz koordynowanie przygotowań i realizacji przedsięwzięć obrony cywilnej przez instytucje państwowe, przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne oraz organizacje społeczne działające na ich terenie. Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin (Dz.U. Nr 96, poz. 850), szefowie obrony cywilnej ustalają

zadania i kontrolują ich realizację oraz koordynują i kierują działalnością w zakresie przygotowania i realizacji przedsięwzięć obrony cywilnej:

1. Szef Obrony Cywilnej Kraju - szefów obrony cywilnej województw,
  2. szef obrony cywilnej województwa - szefów obrony cywilnej powiatów,
  3. szef obrony cywilnej powiatu - szefów obrony cywilnej gmin,
  4. szef obrony cywilnej gminy - szefów obrony cywilnej w instytucjach, u przedsiębiorców, w społecznych organizacjach ratowniczych i w innych jednostkach organizacyjnych działających na obszarze gminy
- Szefem Obrony Cywilnej na terenie Gminy jest Wójt Gminy . Do zakresu działania szefa obrony cywilnej gminy należy kierowanie oraz koordynowanie realizacji przedsięwzięć obrony cywilnej przez instytucje , podmioty gospodarcze i inne jednostki organizacyjne oraz organizacje społeczne działające na terenie gminy , dotyczących w szczególności :
    - planowania działalności w zakresie realizacji zadań obrony cywilnej,
    - przygotowania i kierowania formacjami obrony cywilnej ,
    - przygotowania i zapewnienia działania elementów systemu wykrywania i alarmowania oraz wczesnego ostrzegania ,
    - opracowania planu obrony cywilnej gminy oraz nadzór nad opracowaniem planów obrony cywilnej instytucji , podmiotów gospodarczych i innych jednostek organizacyjnych,
    - organizowania i prowadzenia szkolenia formacji obrony cywilnej , a także szkolenia ludności w zakresie powszechnej samoobrony ,
    - kierowania przygotowaniem ewakuacji ludności oraz koordynowania tych działań ,
    - kierowania i koordynowania akcjami ratunkowymi,
    - planowania świadczeń osobistych i rzeczowych na rzecz obrony cywilnej .

Wójt przeznaczył na stanowisko Komendanta Gminnego Oddziału Obrony Cywilnej osobę będącą prezesem zarządu gminnych jednostek OSP. Na pozostałe stanowiska w oddziale do służby w obronie cywilnej przeznacza komendant tego oddziału (szczegóły w zarządzeniu Wójta)

- zgodnie z §1 i §3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 roku w sprawie szczegółowego zakresu działania szefa obrony cywilnej kraju, szefa obrony cywilnej województw, powiatów i gmin (Dz.U. z dnia 1 lipca 2002 r. Nr 96 poz.850) wójt jest szefem obrony cywilnej gminy.

Szef obrony cywilnej gminy ustala zadania i kontroluje ich realizację oraz koordynuje i kieruje działalnością w zakresie przygotowania i realizacji przedsięwzięć obrony cywilnej:

Do ustawowych zadań wójta należą zadania obronne, określone w ustawie z dnia 21 listopada 1967 roku (Dz.U. z 2004r. poz. 2416 z późn. zmianami) – zwanej dalej ustawą. Przepisy wykonawcze do ustawy określają rozporządzenia Rady Ministrów:

- 1) rozporządzenie RM z dnia 5 października 2004 roku w sprawie świadczeń osobistych na rzecz obrony w czasie pokoju (Dz.U z 2004 r. Nr 229, poz. 2307) – zwane dalej rozporządzeniem RM w sprawie świadczeń osobistych
- 2) rozporządzenie RM z dnia 3 sierpnia 2004 roku w sprawie świadczeń rzeczowych na rzecz obrony w czasie pokoju (Dz.U. z 2004 r. Nr.181 poz. 1872 z późn. zmi.) – zwane dalej rozporządzeniem RM w sprawie świadczeń rzeczowych
- 3) rozporządzenie RM z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie świadczeń osobistych i rzeczowych na rzecz obrony w czasie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny (Dz.U. z 2004 r. Nr 203 poz. 2081) – zwane dalej rozporządzeniem w sprawie świadczeń osobistych i rzeczowych.

Do zadań wójta określonych w ustawie i rozporządzeniach RM w sprawie świadczeń należą:

- 1) zorganizowanie doręczania i doręczania kart powołanie do odbycia ćwiczeń wojskowych przeprowadzanych w trybie natychmiastowego stawiennictwa oraz do czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny oraz do doręczania wezwań do wykonania świadczeń – w trybie akcji kurierskiej,
- 2) wydawanie decyzji administracyjnej o przeznaczeniu osoby do wykonania świadczeń osobistych, w tym planowanych do wykonania w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny
- 3) wydawanie decyzji administracyjnej o przeznaczeniu nieruchomości lub rzeczy ruchomej na cele świadczeń rzeczowych, w tym planowanych do wykonania w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny
- 4) rozplakatowanie obwieszczeń o powołaniu osób

do czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny

5) opracowanie planu operacyjnego gminy i kart realizacji zadań

Wójt wydał zarządzenie w sprawie zoorganizowania doręczania i doręczania kart powołania do odbycia ćwiczeń wojskowych oraz stawiennictwa w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny - w trybie akcji kurierskiej (treść zarządzenia w dalszej części niniejszego opracowania).

Zarządzenie może służyć jako materiał szkoleniowy w przedmiotowej sprawie dla organów Gminy.

Zarządzenie obejmuje:

- podstawy prawne
- tryb przeznaczania osoby do funkcji kuriera oraz warunki doboru osób do tej funkcji
- przeznaczanie osoby do funkcji kuriera odbywa się w drodze decyzji administracyjnej – w sentencji tej decyzji umieszczony jest zapis zobowiązujący kuriera do użycia posiadanego środka transportowego w celu wykonania tej funkcji (na zasadach określonych w przepisach o wykorzystaniu posiadanego środka transportowego do celów służbowych).
- podział obszaru Gminy na rejony i trasy bezpośredniego doręczania
- w wykazie alfabetycznym ulic i osiedli połączono ulice z przynależnością do poszczególnych rejonów.
- zakresy czynności dla czterech grup roboczych kurierów w tym:
- kurierów wykonawców, kurierów stałego dyżuru, kurierów łączników i kurierów bezpośredniego doręczania dokumentów adresatom
- rodzaje dokumentów (wzory dokumentów- w tym dwa własne dotyczące udokumentowania przebytej trasy i obliczenia kosztów wynagrodzenia i za używanie środka transportowego oraz wykaz dokumentów powołania w którym wpisuje się tylko numery dokumentów przekazanych kurierowi bezpośredniego doręczania
- procedury uruchomienia akcji kurierskiej
- sposób oznakowania doręczanych dokumentów pozwala na ustalenie jakiej osoby dotyczy (wzór karty powołania : MON-Mu/58 w załączeniu).
- rozliczenie kurierów z wykonanych zadań i kosztów ich wykonania
- składanie meldunków
- komórki organizacyjne wykonujące zadania obronne.

Wójt wydaje w czasie pokoju decyzję administracyjną o przeznaczeniu osoby do wykonania świadczenia osobistego w tym planowanego do wykonania w razie ogłoszenia mobilizacji w czasie wojny.

Rozporządzenie Rady Ministrów zawiera wzór decyzji (posiada jedną podstawę prawną tj.art.203 ust 1) w sprawie przeznaczenia do wykonania świadczenia osobistego na rzecz obrony.

Dwa rodzaje świadczeń zasługują na omówienie:

- 1) decyzja o przeznaczeniu osoby do funkcji kuriera której umieszcza się zapis o zobowiązaniu go do użycia posiadanego środka transportowego w celu wykonania tej funkcji(Art.200 ust 2 ustawy) oraz że wezwanie do wykonania tej funkcji może nastąpić z zastrzeżeniem art. 200 ust 4 ustawy. W pouczeniu decyzji należy umieścić zapis "Wezwanie może zobowiązywać do wykonania świadczenia osobistego w trybie natychmiastowego stawiennictwa".

Stosowane zapisy we wzorach dokumentów „w razie ogłoszenia mobilizacji lub wybuchu wojny osoba przeznaczona jest obowiązana przystąpić do wykonania świadczenia osobistego natychmiast lub w terminie... godziny.... dnia mobilizacji mimo nie otrzymania w tej sprawie wezwania” w stosunku do kurierów nie powinny mieć miejsca , ponieważ uruchomienie akcji kurierskiej może być tylko na zarządzenie Szefa Sztabu Generalnego.

- 2) decyzja o przeznaczeniu osoby w celu dostarczenia i obsługi przedmiotów świadczeń rzeczowych należy wskazać jako miejsce stawiennictwa osoby przeznaczonej – adres posiadacza przedmiotu świadczenia rzeczowego i miejsce dostarczenia tego przedmiotu (art. 200 ust 3 ustawy) z zastrzeżeniem art. 200 ust 4 ustawy.
- 3) wydawanie decyzji administracyjnej o przeznaczeniu nieruchomości lub rzeczy ruchomej w tym planowanej do wykonania w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny
- 4) rozplakatowanie obwieszczeń o powołaniu osób do czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny
- 5) opracowanie planu operacyjnego Gminy i kart realizacji zadań

ZADANIA WYKONANE

1.Wójt utworzył formację obrony cywilnej w drodze zarządzenia pod nazwą GOOC z etatowym stanem osobowym 145.

2. Wójt utworzył komórkę organizacyjną pod nazwą Referat Zarządzania Kryzysowego.
3. Rada Gminy Kamieniec Ząbkowicki uchwaliła rezerwę celową na realizację zadań własnych z zakresu zarządzania Kryzysowego w 2008 r. w kwocie 10000 zł.
4. Utworzono Gminne Centrum Zarządzania Kryzysowego zwane dalej GCZK na zasadach:
  - 1) GCZK znajduje się w budynku urzędu gminy i jest wyposażone w należyty sprzęt informatyczny
  - 2) GCZK jest zdolne osiągnąć gotowość do pracy w ciągu 4 godzin od momentu powiadomienia w razie potrzeby
  - 3) do tego czasu całodobowy dyżur pełni jednostka OSP Kamieniec Ząbkowicki I należąca do KSRG.
5. Zakupiono sprzęt systemu informatycznego Centrum Zarządzania Kryzysowego – jednostki OSP Kamieniec Ząbkowicki należącej do KSRG PSP w Ząbkowicach Śląskich.

ZADANIA DO WYKONANIA W PIERWSZYM KWARTALE

Dla zapewnienia skuteczności monitorowania zagrożenia powodziąmi rzek Nysa Kłodzka i Budzówka:

1. Dyrektor Rejonowego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu dostarczy profile rzek Nysa Kłodzka i Budzówka – do 30.03.2008 r.
2. Wystąpić do Kierownika Geodezji i Kartografii Starostwa Powiatowego w Ząbkowicach Śląskich o wykaz punktów geodezyjnych na obszarze gminy Kamieniec Ząbkowicki – do 28.02.2008 r.
3. Uaktualnić operacyjny plan ochrony przed powodzią – do 30.03.2008 r.
4. Przeprowadzić szkolenie GCRK – do 31.03.2008 r.